

Zo krijg je 'm aan de praat

Niks. Goed. Weet ik niet. Meer informatie komt er soms niet uit je kind na een schooldag. En dat terwijl jij graag wilt horen wat hij heeft meegemaakt. Tips voor een goed gesprek.

Zes jaar geleden ging mijn oudste voor het eerst naar de basisschool. Van hem kreeg ik elke middag onder het genot van een kop thee een gedetailleerd verslag over zijn dag. In geuren en kleuren vertelde hij met wie hij had gespeeld in de poppenhoek en wie wat had gezegd in de kring. Andere moeders werden bijna jaloers: hun kinderen waren helemaal niet zo spraakzaam. Ik kon me daar niks bij voorstellen, tot twee jaar later mijn dochter naar groep 1 ging. Haar standaard antwoord op mijn vraag 'Wat heb je vandaag gedaan?' was: 'Oh, zo veel.' Zo gesloten als een oester, wat ik ook probeerde. En dan de jongste. Bij hem is elke dag hetzelfde: de juf is altijd streng

en een werkje altijd óf 'veelstemoeilijk' of 'heeeeel makkelijk'. Meer informatie krijg ik niet. Gelukkig mailt zijn juf af en toe foto's en een leuk verhaaltje via het nieuwe communicatiesysteem van school. Dan zie ik hem opeens verkleed staan, of genieten van een muziekvoorstelling, waarover hij uit zichzelf nooit zou zijn begonnen. Met een beetje mazzel vertelt hij me af en toe wat meer aan de hand van die foto's.

Hoe komt het toch dat de ene kleuter honderduit babbelt over al zijn belevenissen op school en dat je de ander bij wijze van spreken aan een kruisverhoor moet onderwerpen om een kruimeltje informatie los te peuteren? Psycholoog Sonja Borgsteede van →

‘Veel kleuters zijn ’s middags moe en willen gewoon uitpuffen’

advies- en begeleidingspraktijk Buro Bloei praat dagelijks met kinderen. Of je kind thuis wel of niet veel vertelt, is volgens haar allereerst een kwestie van karakter. ‘Ieder kind zit anders in elkaar en iedereen heeft andere behoeftes. De een zal je van alles vertellen, voor de ander is even knuffelen op schoot genoeg contact.’

Volgens Borgsteede is het echt niet gek dat een kind aan het einde van een schooldag niet veel meer te melden heeft dan ‘Goed’ of ‘Weet ik niet.’ ‘Sommige kleuters zijn ’s middags gewoon hartstikke moe. Die willen thuis lekker uitpuffen. Ga maar eens bij jezelf na: heb jij na een lange dag hard werken altijd zin om nog een heel verhaal te vertellen? Vast niet!’

Daarbij is het ook nog zo dat jonge kinderen in het moment leven. Borgsteede: ‘Ze hebben vaak écht geen idee meer wat ze overdag hebben gedaan en hoe dat was. Zodra ze thuis zijn, zijn ze alweer bezig met heel andere dingen. Dan willen ze gewoon lekker spelen. Het is denk ik goed je te realiseren dat samen gaan zitten om te praten een volwassen manier van contact maken is. Je gaat daarbij vooral uit van je eigen behoefte. Als ouder wil je belangstelling tonen en erachter komen hoe je kind alles op school beleeft en ervaart. Dat is logisch en natuurlijk goed

bedoeld, maar kinderen hebben vaak een heel andere behoefte.’

Kruisverhoor

Moet je je zorgen maken als je kind niks vertelt? Borgsteede vindt van niet. ‘Natuurlijk geeft het jou als ouder een gerust gevoel als je weet wat er op school gebeurt. Maar als je kind niets vertelt, zou ik me daar niet druk om maken. Als je er als ouder te veel bovenop gaat zitten, werkt dat juist averechts. Hoe meer vragen je aan een gesloten kind stelt, hoe minder hij zal gaan vertellen. Het heeft dan al snel iets weg van een kruisverhoor: Kom op! Vertel nou! Daardoor kan je kind juist dichtslaan. Wat ook een valkuil is, is dat je zelf het goede voorbeeld gaat geven. Veel ouders denken: als ik vertel over wat ik heb beleefd, dan raakt mijn kind vast geïnspireerd. Ook dat werkt niet. Je geeft op die manier onbewust de boodschap: het moet op mijn manier. Leg niet te veel de nadruk op het niet-praten, maar benoem het liever als een kind wel een keer een leuk verhaal vertelt.’

Pak je moment

Kinderen die direct uit school niks loslaten, doen dat soms wel op een ander moment. Borgsteede: ‘Vaak komen de verhalen niet bij de thee of aan tafel, maar als je rond bedtijd nog even naast je kind gaat liggen. Of een ritje in de auto met elkaar maakt. Op momenten dat er rust is dus, en exclusieve aandacht.

Bedenk ook dat een kleuter vaak verhuuld vertelt. Hij zegt bijvoorbeeld: “Ik heb buikpijn.” Of: “Ik kan niet tekenen.” Als je kind zo’n ‘voorzet’ geeft, probeer die dan op te pakken en door te vragen. Krijg je op dat moment geen antwoord op je vragen, dan kun je besluiten er op een later (rustig) moment nog eens op terug te komen.

Soms helpt een andere manier van communiceren en vindt je kind het fijn om een situatie na te spelen met poppen of Playmobil. Of ontdek je

tijdens het samen kleuren dat hij liever tekent wat hij zeggen wil. De manier van ‘praten’ maakt uiteindelijk helemaal niet uit, zolang je kind zich er maar prettig bij voelt.’

Babbeltruc

Het goede nieuws is dat het vaak helemaal niet zo ingewikkeld is om in een gesprek met je kleuter verder te komen dan antwoorden als ‘goed’ en ‘leuk’. Wees concreet. Borgsteede: ‘Een vraag als “Hoe was het vandaag op school?” is een veel te open vraag, die daardoor moeilijk te beantwoorden is. Stel liever concrete vragen. Naast wie zat je in de kring? Heb je een werkje gemaakt? Welk liedje heb je gezongen? Op die manier structureer je de dag en dat helpt je kind bij het vertellen.’

Begint je kind eenmaal te kletsen, dan zijn het natuurlijk niet alleen leuke verhalen die hij vertelt. Wat doe je met de informatie die minder leuk is? Borgsteede: ‘Veel kleine dingen die overdag gebeuren, een ruzie met een klasgenoot of een teleurstelling, lossen zich vanzelf op. Het is meestal voldoende dat je zijn gevoelens erkent. Dat jij bijvoorbeeld zegt: “Wat naar voor je dat je niet op de kar mocht van Joris.” Meer hoeft je daar als ouder vaak niet mee te doen.’ En als je je toch ergens niet lekker bij voelt: ga naar de juf en deel je zorg. Dat is altijd beter dan ermee blijven rondlopen.’ ♦

‘Verhalen komen vaak op de momenten dat er rust is’

Minicursus

Communiceren met de juf

Als je kind thuis niks vertelt en je wilt toch weten hoe het gaat op school, dan is de leerkracht natuurlijk dé informatiebron bij uitstek. Maar als de bel gaat en er komt een horde kleuters naar buiten rennen, is dat vaak niet het meest geschikte moment om de juf of meester aan te schieten. Voor iedereen die niet wil wachten tot het volgende tienminutengesprek, volgt nu een minicursus communiceren met de leerkracht.

De drempel om ‘zomaar’ naar de juf of meester toe te stappen lijkt soms best hoog. Maar laat je daardoor niet weerhouden. Wil je weten hoe het gaat? Maak een afspraak buiten schooltijd. Het praat veel makkelijker als je er allebei de tijd voor neemt.

Luizenpluizen, het klaslokaal schoonmaken, mee op schoolreisje. Ja, dat kost tijd en nee, het komt bijna nooit uit. Maar het is wel een goede en nuttige manier om in contact met de juf te blijven en met haar op een informele manier een gesprekje over je kind te voeren.

Bedwing je nieuwsgierigheid. Als je te vaak vraagt: ‘Hoe gaat het nu met mijn kind?’ kan dat averechts werken. Je wilt natuurlijk niet dat men je als irritante ‘pushmoeder’ gaat zien. Durf te vertrouwen op de aloude wijsheid: geen bericht is vaak gewoon hartstikke goed bericht. Als er écht iets is, weet de juf of meester je vast en zeker te vinden.